

Politicile de gestionare a deșeurilor la nivel internațional

Actualmente, explozia demografică și dezvoltarea fără precedent a tuturor ramurilor de activitate, a determinat exploatarea intensă a resurselor naturale, a crescut necesarul de materie primă și energie pentru producția de bunuri, generându-se cantități uriașe de deșeuri și provocând un dezechilibru ecologic.

Pentru a păstra un echilibru între mediul natural, resursele acestuia și om, este necesară o colaborare și **planificare strategică a dezvoltării**, împreună cu comunitatea internațională, pentru asigurarea unui raport stabil între mediul natural și populație.

La baza asigurării unui echilibru ecologic se află **colaborarea între instituții și organizații globale, regionale, naționale sau locale**, toate având un interes comun în ceea ce privește soluționarea problemelor de mediu.

Pe plan internațional, pentru Republica Moldova o importanță deosebită o au politicile de gestionare a deșeurilor din Uniunea Europeană (UE), precum și reglementările corespunzătoare.

Bazele politicii de mediu a UE au fost puse în cadrul Consiliului European de la Paris din 1972, unde (în urma primei conferințe ONU privind mediul) șefii de stat sau de guvern au declarat că este nevoie de o politică **comunitară de mediu**, solicitând un program de acțiune.

UE este parte la numeroase acorduri globale, regionale și subregionale, în domeniul mediului, care vizează o gamă largă de probleme, contribuind la elaborarea mai multor acorduri internaționale majore, adoptate la nivelul ONU, cum ar fi **Agenda 2030** pentru **dezvoltare durabilă** (care include cele **17 ODD globale** și cele 169 de ținte aferente conexe), Acordul de la Paris privind schimbările climatice ș.a.

UE a introdus prima sa **Strategie de dezvoltare durabilă (SDD)** în 2001, incluzând astfel o dimensiune de mediu.

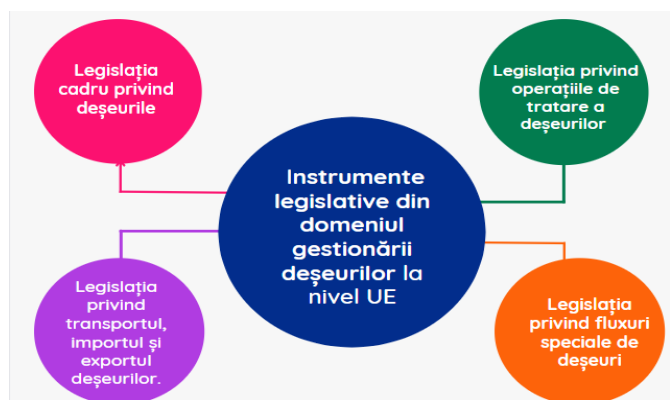
Politica Uniunii Europene (UE) în domeniul gestionării deșeurilor este precizată în **Strategia Comunității Europene privind**

Gestionarea Deșeurilor, fiind transpusă într-o serie de reglementări și acte legislative.

Legislația UE este formată din Tratatate, Regulamente, Directive și decizii UE, care au efect direct sau indirect asupra statelor membre.

La nivelul UE, instrumentele legislative din domeniul gestionării deșeurilor pot fi clasificate în patru grupe principale.

Instrumentele legislative din domeniul gestionării deșeurilor (Anexa 1):

Politica UE privind deșeurile, are ca Obiective de bază prevenirea generării de deșeuri și promovarea reutilizării, reciclării și valorificării, pentru a asigura protecția mediului.

Un document politic important este **Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană** pe care Republica Moldova l-a semnat pe 27 iunie 2014 și l-a ratificat pe 2 iulie 2014, acesta promovează reformele și, prin urmare, devine obligatoriu pentru implementare la nivel național, stipulează un șir de acte legislative care urmează a fi ajustate la **directivele UE**.

Directiva este un act legislativ care stabilește un obiectiv pe care și-l asumă să-l atingă statul/ țara.

Vă propun să analizăm cele mai relevante acte legislative la nivel internațional:

- **Directiva 2008/98/CE, privind deșeurile și abrogarea anumitor directive**

Poate fi accesată: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/LSU/?uri=celex%3A32008L0098>

-Directiva instituie un cadru legislativ pentru **tratarea deșeurilor în UE și este conceput pentru a proteja mediul și sănătatea umană**, accentuând importanța unei gestionări adecvate a deșeurilor și a utilizării unor tehnici de valorificare și de reciclare, pentru a reduce impactul asupra resurselor și a îmbunătăți utilizarea acestora.

Legislația și politica privind deșeurile din statele membre ale UE, aplică în mod prioritar **ierarhia gestionării deșeurilor**.

- **Directiva 91/689/CEE privind deșeurile periculoase**

Poate fi accesată: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/ALL/?uri=CELEX:31991L0689>

-are ca scop de a îmbunătăți eficiența gestionării deșeurilor periculoase, prin adoptarea legilor statelor membre, privind gestionarea controlată a deșeurilor periculoase, de asemenea stabilește categoriile sau tipuri generice de deșeuri periculoase, precum și proprietăți ale deșeurilor care fac ca acestea să fie periculoase.

- **Directiva 2012/19/UE privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE)**

Poate fi accesată: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012L0019&from=IT>

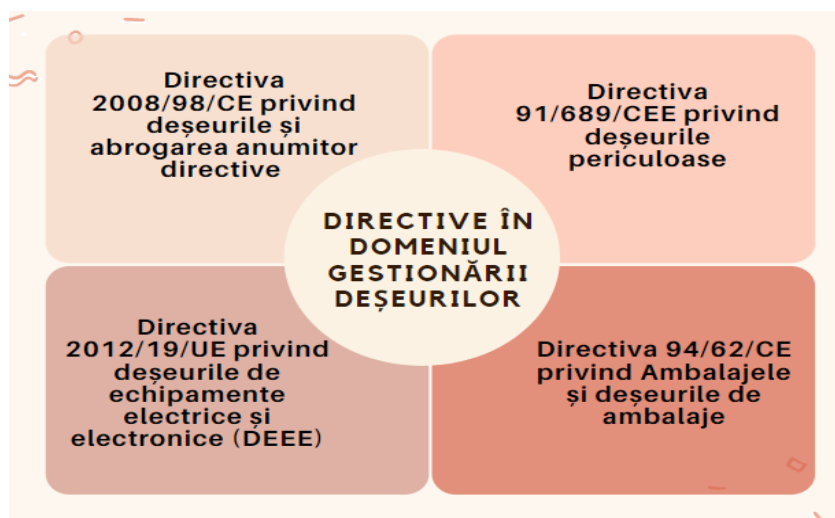
-stabilește măsuri vizând protejarea mediului și a sănătății umane prin prevenirea sau reducerea efectelor negative ale generării și gestionării deșeurilor de echipamente electrice și electronice (DEEE), precum și prin reducerea efectelor globale ale utilizării resurselor și îmbunătățirea eficienței utilizării acestora, contribuind astfel la o dezvoltare durabilă.

- **Directiva 94/62/CE privind Ambalajele și deșeurile de ambalaje**

Poate fi accesată: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/LSU/?uri=celex:31994L0062>

-această directivă prevede măsuri menite să limiteze producerea deșeurilor de ambalaje și să promoveze reciclarea, refolosirea și alte forme de recuperare a deșeurilor.

Principalele Directive din domeniul gestionării deșeurilor

Cadrul juridic internațional este divers și în multe cazuri orientat spre probleme specifice. În astfel de cazuri sunt stabilite anumite acorduri internaționale, **Convenții ratificate** și semnate prin Hotărâri de Guvern.

Denumirea Convenției	Anul adoptării	Anul ratificării de RMoldova	Obiectivul Convenției
Convenția de la Basel privind Controlul Transportării Transfrontaliere a Deșeurilor Periculoase și al Eliminării acestora	Basel, 22 martie 1989	1998	Obiectivul principal al Convenției de la Basel este gestionarea inofensivă a mediului, a cărui scop este protecția sănătății umane și a mediului prin minimizarea, atunci când este posibil, a producerii deșeurilor periculoase.
Convenția de la Stockholm privind Poluanții Organici Persistenți	Stockholm, Suedia, din 22-23 mai 2001	2004	Obiectivul principal al acestei Convenții este protejarea sănătății umane și protecția mediului de la efectele

			poluanților organici persistenți.
Convenția Cadru cu privire la schimbarea climei	New-York, 9 mai 1992	1995	Obiectivul este stabilizarea concentrațiilor de gaze cu efect de seră în atmosferă la un nivel care să împiedice orice perturbare antropică periculoasă a sistemului climatic.

Un document important în domeniul deșeurilor este:

Lista UE a deșeurilor (bazată pe Decizia 2000/532 / CE a Comisiei) și anexa III la Directiva 2008/98 / CE, ce oferă **o terminologie comună la nivelul UE, pentru clasificarea deșeurilor**, pentru a ușura gestionarea deșeurilor, inclusiv pentru deșeuri periculoase.

Alocarea codurilor în lista de deșeuri servește unei mari varietăți de activități, inclusiv a transportării deșeurilor, autorizațiilor de instalare (care se referă adesea și la coduri specifice de deșeuri) sau ca bază pentru statisticile deșeurilor.

Politica comunitară în domeniul gestionării deșeurilor, va contribui la realizarea obiectivelor cu referire la conservarea, protecția și îmbunătățirea calității mediului, protecția sănătății umane, utilizarea rațională a resurselor naturale, promovarea măsurilor de protecție a mediului la nivel internațional.

Republica Moldova adoptă măsuri prin care să încorporeze directivele și alte acte juridice internaționale în legislația națională („transpunere”), în scopul de a atinge obiectivele stabilite de acestea.

ANEXA 1

- I. **Legislația cadru privind deșeurile**, respectiv Directiva cadru 2008/98/CE, care conține prevederi pentru toate tipurile de deșeuri, mai puțin acelea care sunt reglementate separat prin alte directive;
- II. **Legislația privind operațiunile de tratare a deșeurilor** (legislația orizontală) – reglementări referitoare la incinerarea deșeurilor municipale și periculoase, eliminarea deșeurilor prin depozitare etc.;
- III. **Legislația privind fluxuri speciale de deșeuri**: reglementări referitoare la ambalaje și deșeuri de ambalaje, uleiuri uzate, baterii și acumulatori, bifenili policlorurați (PCB) și tetrafenililor policlorurați (PCT), nămoluri de epurare, vehicule scoase din uz, deșeuri de echipamente electrice și electronice, deșeuri de dioxid de titan etc.;
- IV. **Legislația privind transportul, importul și exportul deșeurilor.**

ANEXA 2

Convenția de la Basel

Convenția de la Basel privind controlul transportului transfrontieră a deșeurilor periculoase și al eliminării acestora este un tratat internațional adoptat la Conferința Plenipotențiarilor, organizată la Basel în 1989 și elaborată sub patronajul Programului Națiunilor Unite pentru Mediu. Convenția de la Basel a intrat în vigoare la 5 mai 1992. La 22 Mai 2006, 170 țări erau părți la Convenție. Convenția de la Basel impune o politică comună pentru eliminarea sau dispunerea la sursă a deșeurilor toxice persistente sau bio-acumulative.

Obiectivul principal al Convenției de la Basel este gestionarea inofensivă a mediului, a cărui scop este protecția sănătății umane și a mediului prin minimizarea atunci când este posibil a producerii deșeurilor periculoase.

Astfel, Convenția · să reducă la minim transportarea deșeurilor periculoase; · să distrugă deșeurile periculoase în locul cel mai apropiat de locul generării acestora, · să minimizeze generarea deșeurilor periculoase.

Republica Moldova a devenit parte a Convenției de la Basel privind controlul transportului transfrontalier al deșeurilor periculoase și a eliminării acestora la **2 iulie 1998** în baza HOTĂRÂRII PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA nr.1599-XIII din 10 martie 1998 privind aderarea Republicii Moldova la această Convenție.

Convenția de la Stockholm privind Poluanții Organici Persistenti –

Convenția de la Stockholm a fost adoptată la Conferința de la Stockholm, Suedia, din 22-23 mai 2001. Convenția a intrat în vigoare la 17 mai 2004.

Convenția de la Stockholm este un acord juridic internațional cu privire la poluanți organici persistenti (POP).

*Ce sunt POP? Poluanții organici persistenți (POP) sunt substanțe organice care persistă în mediul înconjurător, se acumulează în organismele vii și prezintă un risc pentru sănătatea noastră și pentru mediu. În această categorie de substanțe sunt incluse unele pesticide, substanțe chimice industriale (cum ar fi bifenilii policlorurați, care sunt utilizați pe scară largă în **echipamentele electrice**, ajungând deșeuri electronice prezintă un risc major pentru mediu și sănătate).*

Aceste substanțe pot fi transportate pe calea aerului, a apei sau de către speciile migratoare peste frontiere internaționale și pot ajunge în regiuni în care nu au fost niciodată produse sau utilizate. Este necesară gestionarea riscurilor la nivel internațional, întrucât nici o regiune nu poate să gestioneze singură riscurile prezentate de aceste substanțe.

Obiectivul principal al acestei Convenții este protejarea sănătății umane și protecția mediului de la efectele poluanților organici persistenți. În anul 1995, Consiliul Programului Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP) a chemat la realizarea acțiunilor globale în domeniul POP. UNEP definește POP ca produse chimice persistente în mediul înconjurător, care au capacitate de a se acumula în țesutul adipos, și prezintă un risc pentru că pot cauza efecte adverse asupra sănătății și mediului.

Republica Moldova a ratificat Convenția Stockholm privind poluanții organici persistenți prin Legea nr. 40-XV din **19.02.2004** pentru ratificarea Convenției de la Stock-holm privind poluanții organici persistenți.

La nivel internațional, statele membre ONU au creat în anul 1992 cel mai important tratat internațional în domeniul schimbărilor climatice: Convenția Cadru a Națiunilor Unite asupra Schimbărilor Climatice.

Convenția Cadru cu privire la schimbarea climei (New-York, 9 mai 1992)

este un tratat internațional de mediu privitor la schimbarea climei, obiectivul căruia este de a stabiliza concentrațiile de gaze cu efect de seră în atmosferă la un nivel care să împiedice orice perturbare antropica periculoasă a sistemului climatic.

Gazele cu efect de seră se produc în rezultatul activităților industriale, s-a constatat că depozitele de deșeuri constituie și ele o sursă importantă de emisii a gazelor cu efect de seră.

Republica Moldova a semnat Convenția – cadru ONU cu privire la schimbarea climei la 12 iunie 1992 și a ratificat-o la 16 martie 1995.

În 1995 a fost semnat Protocolul de la Kyoto prin care țările dezvoltate s-au angajat să respecte un plafon maxim de emisii de carbon.

- **Protocolul de la Kyoto** (11 decembrie 1997)

Protocolul de la Kyoto, succedă **Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite** asupra schimbărilor climatice este unul dintre cele mai importante instrumente juridice internaționale în lupta împotriva schimbărilor climatice. Acesta conține angajamentele asumate de țările industrializate în vederea reducerii emisiilor sale de anumite gaze cu efect de seră (dioxidul de carbon (CO₂); metanul (CH₄); oxidul azotos (N₂O));

hidrofluorocarburile (HFC) etc.), responsabile pentru încălzirea globală. Comunitatea Europeană a semnat protocolul la 29 aprilie 1998 iar la 31 mai **2002 a ratificat** protocolul de la Kyoto.

<https://www.youtube.com/watch?v=DFhuNKNDrLg>